

Reportatge. L'església del petit poble abandonat de la Ribera d'Ebre havia de quedar coberta per les aigües del pantà de Riba-roja

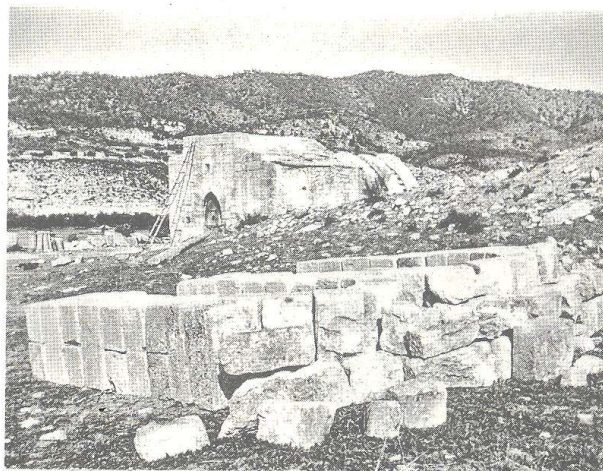
Festa de celebració del trasllat de l'ermita, l'any 1968. FOTO: CARMEL BIARNÉS I BIARNÉS (ARXIU COMARCAL DE LA RIBERA D'EBRE)

MIG SEGLE DEL TRASLLAT PEDRA PER PEDRA DE L'ERMITA DE BERRÚS

MARIBEL MILLAN
RIBA-ROJA D'EBRE

L'ermita de Santa Magdalena de Berrús és lloc tradicional de pelegrinatge dels veïns de Riba-roja d'Ebre, Vilalba dels Arcs i la Pobla de Massalua. La construcció romànica, corresponent a l'església del petit poblet de Berrús, abandonat segles enrere arran d'una epidèmia, s'ubica en un mirador natural sobre el riu Ebre, però aquesta no és la seva ubicació original. Fa mig segle l'ermita estava amenaçada de desaparèixer sota les aigües del pantà de Riba-roja i es va decidir traslladar-la pedra a pedra al seu actual emplaçament a la partida de les Sogues.

En la salvació de l'ermita hi van tenir molt a veure veïns com Dolors Cabré o el mossèn Venanci Fenosa. L'actuació va anar a càrrec de l'empresa constructora de la presa, Enher, en col·laboració amb la Diputació de Tarragona, segons explica l'autor i periodista riberenc Carmel Biarnés en un article al *Correo Catalán* del 2 de maig de 1970. Un contractista, «el senyor Tricas», i el seu taller de picapedrers gallecs es van ocupar de numerar i traslladar les pedres de l'ermita per aixecar-la de nou. El cost de l'actuació va

L'ermita en procés de desmuntatge. FOTO: ARXIU CARMEL BIARNÉS (ACRE)

ser d'1.300.000 pessetes de l'època, detalla Biarnés.

Festa avui

El 1968 es va fer una gran festa d'inauguració i cinquanta anys després, es preveu també una gran diada avui per commemorar l'efemèride. Hi participaran centenars de veïns dels tres municipis, a més del president de la Diputació de Tarragona, Josep Poblet, i el bisbe de Tortosa, Enrique Benavent.

L'apunt Història marcada per una epidèmia

Antigament, Berrús era un poble autònom situat a la desembocadura del barranc de Barvall, a uns 12 quilòmetres de Riba-roja. Són diversos els documents que certifiquen l'existència de Berrús com a poble, o unit a Riba-roja, com una carta de població de 1185 o una venda de terres al seu terme l'any 1205. Una important epidèmia de febres palúdiques va ser el motiu que els habitants abandonessin el llogaret. El 1780 ja s'havia despoblat, segons diverses fonts. A més de l'església convertida en ermita, es té constància que al segle XIX només hi quedaven dues cases o masies habitades: la del Joanet del Rico, on la família va viure fins passada la guerra del 1936, i la de Rosildo. En deixar el poble, els habitants de Berrús haurien anat a viure als pobles veïns de Riba-roja, Vilalba i la Pobla de Massalua, que mantenen fins avui les peregrinacions en diferents dates.

El punt de trobada serà la cruïlla de la carretera TV-7411 amb l'accés a l'ermita, a les 11 del matí, per pujar plegats fins a Berrús. Hi ha prevista una missa oficiada pel bisbe de Tortosa, una paella popular, ballada de jotes i diverses actuacions musicals.

L'ermita ha estat restaurada. L'any 2014 es van dur a terme obres d'arranjament, millora i conservació de la coberta, així com la consolidació les juntes dels arcs i les façanes laterals.